

„СТОГОДИШНИНАТА ОД ПРВАТА СВЕТСКА ВОЈНА, ФРОНТОТ КАЈ ЧАНАККАЛЕ - НИВНИТЕ ГЛОБАЛНИ ПОСЛЕДИЦИ“

Меѓународен симпозиум
9-10 декември 2015 г. - Скопје / 12 декември 2015 г. - Битола

100 ГОДИШНИНА ОД ПРВАТА СВЕТСКА ВОЈНА, ФРОНТОТ НА ЧАНАККАЛЕ
И НИВНИТЕ ГЛОБАЛНИ ПОСЛЕДИЦИ

100. YILINDA
BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI, ÇANAKKALE CEPHESİ VE
KÜRESEL SONUÇLARI

THE FIRST WORLD WAR, THE GALLIPOLI FRONT AND
THEIR GLOBAL RESULTS
ON THE 100TH ANNIVERSARY

МЕЃУНАРОДЕН СИМПОЗИУМ / ULUSLARARASI SEMPOZYUM/ INTERNATIONAL SYMPOSIUM

9-10 декември 2015 г.
Македонска академија на науките и уметностите (МАНУ) - Скопје
12 декември 2015 г.
Универзитет „Св. Климент Охридски“ - Битола

ВОВЕДНИ ГОВОРИ (10:00-11:00)

- **Проф. д-р Цезми ЕРАСЛАН** (Cezmi ERASLAN), претседавач на симпозиумот
- **Д-р Филип ПЕТРОВСКИ**, директор на Државниот архив на Република Македонија
- **Вонреден проф. Уур ИНАЛ** (Uğur ÜNAL), генерален директор на Државните архиви при Владата на Република Турција
- **Проф. д-р Рефик ТУРАН** (Refik TURAN), претседател на Турското историско здружение
- **Д-р Ебубекир ЦЕЈЛАН** (Ebubekir CEYLAN), потпретседател на Институтот Јунус Емре
- **Проф. д-р Дерија ЕРС** (Derya ÖRS), претседател на Врховниот совет на Ататурк за култура, јазик и историја
- **Н. Е. Ѓорге ИВАНОВ**, Претседател на Република Македонија

Отворање на Изложбата на документи и фотографии од I Светска војна (11:00-11:15)

ВОВЕДНА СЕДНИЦА (11:15-12:30)

Модератор: проф. д-р Цезми ЕРАСЛАН (Cezmi ERASLAN)
(Истанбулски универзитет/Турција)

- **Проф. д-р Зафер Топрак** (Zafer Toprak) - Универзитет Коч/Турција
"Првата светска војна, логистичките преокупации и стратешката, економската и општествената позиција на партиите"

ПАУЗА ЗА РУЧЕК (12:30-14:00)

1. СЕСИЈА - Регионот и Светот пред Првата светска војна, прв дел (14:00-15:50)

Модератор: проф. д-р Месут ЧАПА (Mesut ÇAPA) - Анкарски универзитет/Турција

- **Проф. д-р Цезми Ераслан** (Cezmi Eraslan) - Истанбулски универзитет/Турција
"Стратешката локација на Дарданелите за одбраната на Истанбул"
- **Д-р Роберто Трајковски** - СОУ "Таки Даскало" - Битола/ Македонија
"Балканот во стратегијата на Германската Империја во 1915 г."

- **Мустафа Берекетли** (Mustafa Bereketli) - Истражувач на економија и на политичка историја/Турција
"Првата светска војна, распарчување на отоманските територии и Анадолија"
- **Д-р Филип Петровски** - Државен архив на Република Македонија
"Македонското прашање и Првата светска војна"

ПАУЗА ЗА ЧАЈ (15:40-16:00)

2. СЕСИЈА - Регионот и Светот пред Првата светска војна, втор дел (16:00-17:20)

Модератор: проф. д-р Тулај Алим Баран (Tülay Alim Baran) - Универзитет Једитепе/Турција

- **М-р Дора Јурукова** - Државен архив на Република Македонија
"Балканската пропаганда и нејзините последици за Османската Империја до 1915 г."
- **Асистент проф. Нилуфер Ердем** (Nilüfer Erdem) - Истанбулски универзитет/Турција
"Студиите на штабниот офицер Метаксас поврзани со воениот поход кај Чанаккале и можна турско-грчка војна"
- **Проф. д-р Мустафа Будак** (Mustafa Budak) и **научен соработник Сабахатин Едемиш** (Sabahattin Ödemiş) - Истанбулски универзитет/Турција
"Анализа на мислите на политичарите и интелектуалците од ерата кога Отоманската Империја влегла во војна"

10 декември 2015 г. (Скопје, Македонија)

1. СЕСИЈА - Влијанието на Војната врз народите во регионот, прв дел (9:30-10:50)

Модератор: проф. д-р Нецдет ХАЈТА (Necdet HAYTA) - Универзитет Гази/Турција

- **Проф. д-р Димитре Минчев** (Dimitre Minchev) - Академија за одбрана Раковски/Бугарија
"Галиполската операција и бугарскиот влез во војната"
- **Проф. д-р Ценгиз Хаков** (Cengiz Nakov) - Институт за балкански студии/Бугарија
"Првата светска војна и втората бугарска национална депресија"

- **Проф. д-р Есра Езсиер** (Esra Özsiyer) - Истанбулски универзитет/Турција
"Политичката поларизација и меѓународниот конфликт во Грција во текот на Првата светска војна: ноемвриските настани"

ПАУЗА ЗА ЧАЈ (10:50-11:10)

2. СЕСИЈА - Влијанието на Војната врз народите во регионот, втор дел (11:10 -12:30)

Модератор: Вонреден проф. Саваш Ачиккаја (Savaş Açıkkaya) - Истанбулски универзитет/Турција

- **Проф. д-р Мехмет Перинчек** (Mehmet Perinçek) - Истанбулски универзитет/Турција
"Причините за депортирањето на Ерменците според руските архивски документи"
- **Кемал Гурулкан** (Kemal Gurulkan) - Генерална дирекција на државните архиви/Турција
"Првата светска војна видена од кримските Татари како можност за независност и нивните активности"
- **Вонреден проф. Е. Џинејт Акалин** (E. Cüneyt Akalin) - Универзитет АРЕЛ/Турција
"Влијанијата на глобалната војна врз народите"

ПАУЗА ЗА РУЧЕК (12:30-14:00)

3. СЕСИЈА - Закон за воените насилства на фронтот кај Чанаккале (14:00-15:20)

Модератор: проф. д-р Омер Туран (Ömer Turan) - Технички универзитет на Блискиот Исток/Турција

- **Проф. д-р Нецдет Хајта** (Necdet Hayta) - Универзитет Гази/Турција
"Нападите на сојузничките сили насочени кон цивилни цели во текот на Галиполскиот воен поход"
- **Проф. д-р Тулај Алим Баран** (Tülay Alim Baran) - Универзитет Једитепе/Турција
"Незаконските боеви проби на Англија во текот на Галиполската војна и османската реакција, според документи од Османскиот архив"
- **Д-р Музафер Бислими** - Институт за национална историја на Република Македонија
"Галиполи (Чанаккале), Ататурк и модерна Турција"

ПАУЗА ЗА ЧАЈ (15:20-15:40)

4. СЕСИЈА - Национални и меѓународни последици од Војната (15:40-17:20)

Модератор: проф. д-р Мустафа БУДАК (Mustafa BUDAK) -
Инстанбулски универзитет/Турција

- **Проф. д-р Омер Туран (Ömer Turan)** - Технички универзитет на Блискиот Исток/Турција
"Процена на националните и меѓународните последици од Галиполската војна"
- **Асистент проф. Акин Челик (Akin Çelik)** - Инстанбулски универзитет/Турција
"Антологија на публикации по Првата светска војна"
- **Проф. д-р Месут Чапа (Mesut Çapa)** - Анкарски универзитет/Турција
"Во сеќавање на Дарданелите: прослави на победата на годишнината на 18 март (1950-1960)"
- **Вонреден проф. Саваш Ачиккаја (Savaş Açıkkaya) и научен соработник Ејуп Н. Боздоан (Eyüp N. Bozdoğan)** - Истанбулски универзитет/Турција
"Примирјата како документи за распуштање на централните сили"

ПРОЦЕНА НА СИМПОЗИУМОТ (17:20-17:40)

- **Проф. д-р Цезми ЕРАСЛАН (Cezmi ERASLAN)**
- **Проф. д-р Зафер ТОПРАК (Zafer TOPRAK)**

ВОВЕДНА СЕДНИЦА (10:00-10:30)

- **Проф. д-р Цезми ЕРАСЛАН** (Cezmi ERASLAN) - Истанбулски универзитет
- **Филмска проекција на битките кај Галиполе** (подготвено од АТЕСЕ)

ПАУЗА ЗАЧАЈ (10:30-10:50)

1. СЕСИЈА - Македонскиот фронт во Првата светска војна (10:50-12:10)

Модератор: вон. проф. Е. Цунејт Акалин (E. Cüneyt Akalin) - Универзитет АРЕЛ/Турција

- **Полковник д-р Зекерија Туркмен** (Zekeriya Türkmen) - Институт за стратешко истражување/Турција
"Османската војска во Македонскиот фронт во текот на големата војна"
- **Вонреден проф. Бариш Метин** (Bariş Metin) - Универзитет Ушак/Турција
"Од Галиполскиот воен поход до Македонскиот фронт; политичка рамнотежа на Балканот (1914-1918)"
- **Д-р Лајош Неѓеши** (Lajos Negyesi) - Универзитет за Јавна администрација/ Унгарија
"Урај Деже, унгарскиот воен дописник во Македонија"

ПАУЗА ЗА РУЧЕК (12:10-14:00)

2. СЕСИЈА - Фронтот кај Чанаккале од воена перспектива, прв дел (14:00-15:40)

Модератор: проф. д-р Зафер ТОПРАК (Zafer TOPRAK) - Универзитет Коч/Турција

- **Проф. д-р Марјан Димитријевски** - Институт за национална историја на Република Македонија
"Галиполско-дарданелскиот и Македонскиот фронт (1915-1916) - заедничка корелација"
- **Проф. д-р Александар Стојчев** - Воен музеј на Република Македонија
"Влијанието на битките кај Чанаккале на формирањето на Македонскиот фронт"

- **Штабен полковник д-р Левент Инал (Levent Ünal)** - Воена академија/Турција
"Процена на воените операции во Галиполскиот воен поход и резултати"
- **Полковник д-р Резан Иналп (Rezzan Ünalp)** - Студии за воена историја и стратегија/Турција
"Галиполската победа: битката на галиполските турски заповедници што војувале кај Дарданелите и нивните активности на бојното поле"

ПАУЗА ЗА ЧАЈ (15:40-16:00)

3. СЕСИЈА - Фронтот кај Чанаккале од воена перспектива, втор дел (16:00-17:40)

Модератор: проф. д-р Цезми ЕРАСЛАН (Cezmi ERASLAN) - Истанбулски универзитет/ Турција

- **Музафер Албајрак (Muzaffer Albayrak)** - Генерален директорат на државните архиви/Турција
"Процена на Галиполскиот воен поход преку писмата на полковникот Селахадин Адил Беј, кој учествувал во поморските и копнените битки"
- **М. Ата Аксој (M. Ata Aksoy)** - поранешен заменик-гувернер на Истанбул
"Шехит Копрулу Хамди Беј: заповедник на националните сили на Бурхание и поранешен гувернер на областа Едремит"
- **Асистент проф. Пјотр Никјел (Piotr Nykiel)** - Јагелонски универзитет, Краков/Полска
"Војниците со полско потекло кај Дарданелите во 1915-1918 г."
- **Д-р Аднан Шериф** - Државен архив на Република Македонија
"Учеството на балканските иселеници во битката кај Чанаккале"

ПРОЦЕНА НА СИМПОЗИУМОТ (17:40-18:00)

- **Проф. д-р Цезми ЕРАСЛАН (Cezmi ERASLAN)**
- **Полковник д-р Ф. Резан ИНАЛП (F. Rezzan ÜNALP)** - Студии за воена историја и стратегија/Турција

